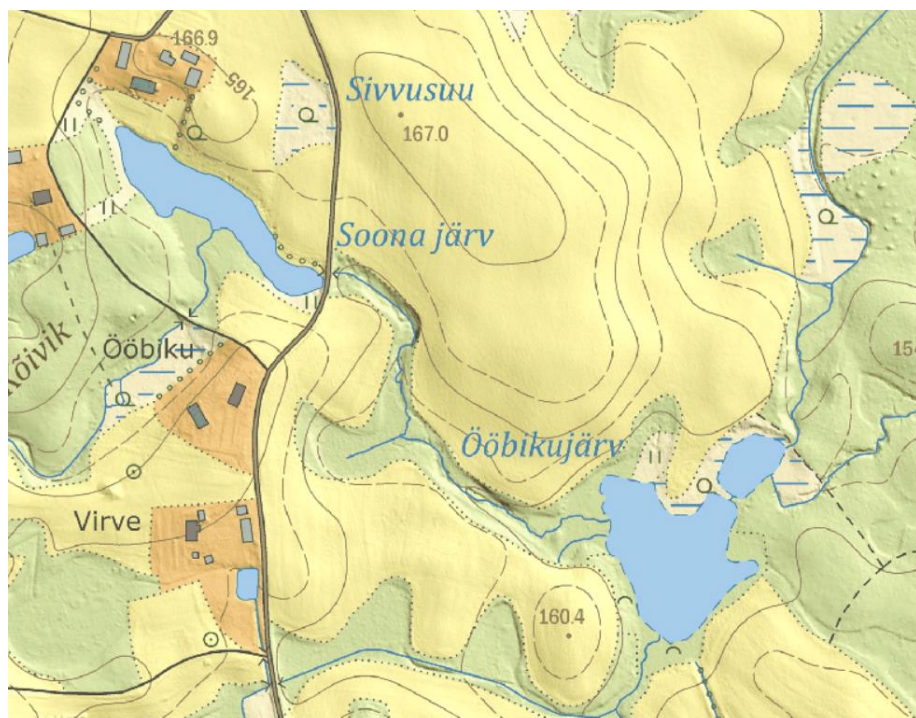

Soona järve (pole EELISes) ja Ööbikujärve VEE2107850 vaatlus

Vaatleja Marko Vainu, vaatluse aeg 11.07.23.

Ööbikujärve tüüp EELISes: paisjärv, pais EELISes puudub. 1968. aasta fotokaardil kumbagi veel pole. Järvi käsitletakse koos, kuigi Soona järve EELISes praegu pole, aga see peaks sinna saama, kui sealt puuduvad nimega järved juurde lisatakse.

Soona järve ruumikuju vajab ETAKis kaasajastamist, kuna seda on 2021. aastal oluliselt muudetud:

Sissevool Soona järve on lõunaküljest, kuhu see ka põhikaardil on märgitud. Olemas on ka põhikaardile kantud truup. Sissevoolu truubist kuni järveni on koos järve kuju muutmisega süvendatud, mistõttu ulatus vaatluse ajal seisev vesi järve poolt kuni truubini:

Tähelepanuväärne on, et sinna on pandud kolm truupi. Vaatluse ajal neist voolu küll läbi ei läinud. Teisel pool oli madal soos mudane lompidega nõva.

Järvest endast ka väljavoolu ei olnud. Väljavoolunõva järve idasopis oli täidetud maakividega.

Järvest ida poolt mööda kulgeva maantee all on väga suur truup. Lähimõõduga ca. 1,5 m. Vaatluse ajal oli see kuiv. Kui sellest vesi läbi voolab, siis kukub see teisest otsast mitu meetrit.

Trubi ja Ööbikujärve vahel oli kuiv, kivise põhjaga looklev nõva.

Ööbikujärv on olemas, kuigi kallastelt kohati kinnikasvanud:

ETAKis pole järvena kaardistatud **loodepoolne lahustükk**, kuid tegelikult on see **Ööbikujärve osa**. Kahte osa ühendab 3-4 m laiune väin ning veetase kummaski osas on ühesugune. Kitsuse enda moodustab kruusast ja liivast koosnev taimestunud künnis, millel saab edukalt kõndida. Seda peaks ehk saama ETAKis isegi mõõtkavalisena kaardistada, siis ei teki kahest lahustükist koosnevat järve.

Vaade põhjapoolsele osale väina juurest:

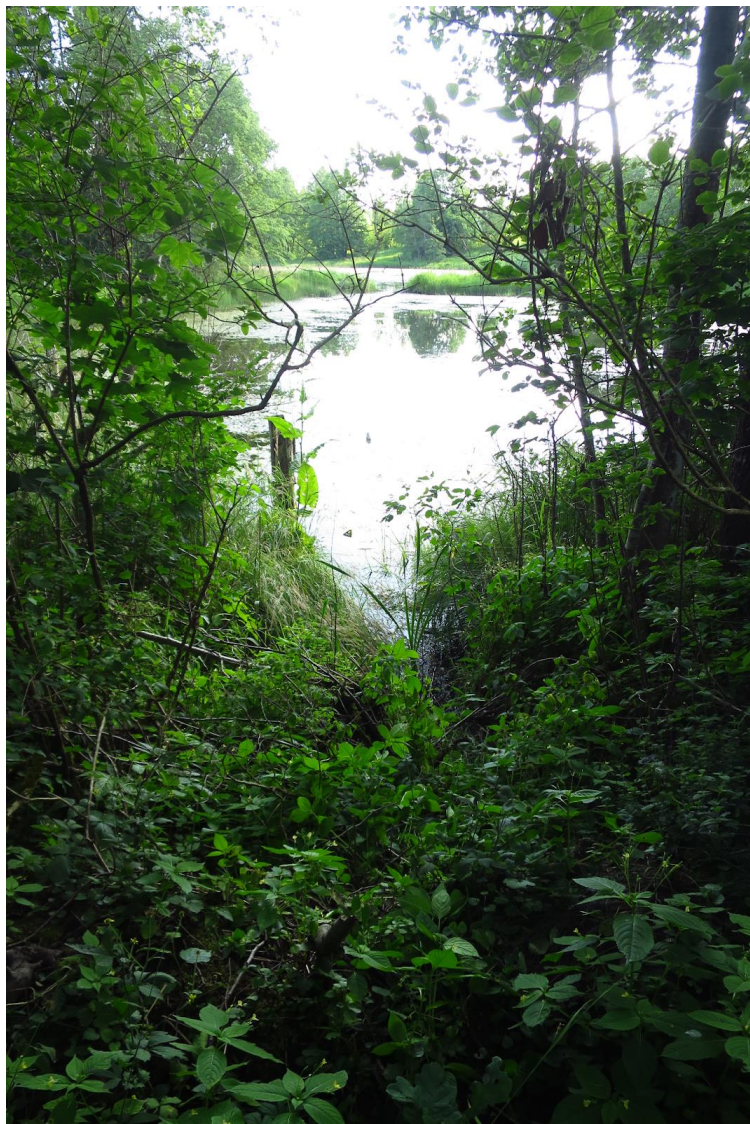
Vaade lõunapoolsele osale väina juurest:

Põhikaardile on põhjapoolsest osast märgitud kaks väljavoolu, kusjuures neist põhjapoolsem on Leevi jõe lähe:

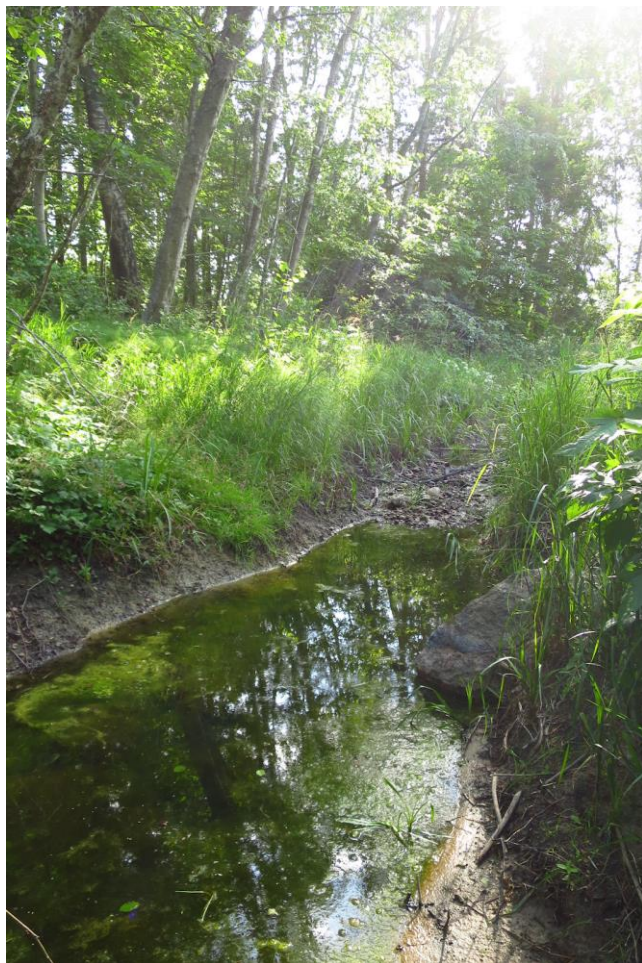
Tegelikkuses põhjapoolsemat väljavoolu suure tõenäosusega pole (vaja ETAKis korrigeerida). Järve piirab kirdeküljel pinnasevall ning ühtegi seda läbivat objekti ei õnnestunud tuvastada. Samuti pole konkreetset ülevoolukohta. Paigas, kuhu ülevool on kaardistatud, peaks selle tekkimiseks järve veetase tõusma vaatlusega võrreldes ca. 1,5 m. Pigem on seal võimalik vallist läbiimbumine:

Teisel pool valli algab järve veepinnast mitu meetrit sügavam org, mille otsas oli vaatluse ajal niiske nõva, mis iseloomu poolest meenutas tüüpilist uhtoru otsas olevat langeallika-ala. Ainult, et vett ei olnud. Kõik see viitabki pigem läbiimbumisele kui ülevoolule:

Tegelik väljavool järvest toimub läbi lõunapoolsema nõva. Seal on paari meetri laiune, valdavalt kivise põhja säng, kus vaatluse ajal küll vett ei voolanud ning olid ainult lombid. Üldmulje ja kuhjatud veeheide viitasid aga, et teatud perioodidel voolab seal arvestatav kogus vett:

Vahetult järve ääres on lai liivavall, millest väljavoolunõva järskude loogetega ja mitmeharuliselt läbi läheb. Moodustab poole meetri sügavuse ja meetrilaiuse kanjoni:

Veepiiril mingit takistust pole, kui järve veetase tõuseb kõrgemale (siis kui järve tekib sissevool), voolab see vabalt väljavoolunõvasse:

Koprad on selle kõrval kunagi ühe teise väljavoolunõva sulgenud. Aga kas siis omal initsiatiivil või inimeste abiga on tekkinud praegu töötav nõva.

Järeldus: Ööbikujärve ruumikuju peaks olema suurem ja ulatuma kuni pinnasevallini ning, et kunstlikest materjalidest voolu reguleerivaid rajatisi pole, siis oleks sobiv muuta selle tüüp **tehisjärveks**. Soona järve tüübiks sobib samuti **tehisjärv**, sest väljavool järvest läbi ja üle kivikünnise on ajutine.